

cifično formacijo družbe in ne njenega dokončnega utelešenja, kaj šele absolutnega smotra. Znotraj teh parametrov je podana tudi Fichtejeva marksistična izjava, po kateri je »država, tako kot vse človeške ustanove, usmerjena k svojemu lastnemu uničenju«, k točki ko bo za »najvišjega sodnika spoznan goli um« (Fichte, 1984: 149). Mimogrede omeni, da je ta formulacija prej kot radikalna gesta zgolj korektura spekulativnega stavka, kar pa za to razpravo ni bistvenega pomena. Sledeč Fichteju je treba družbo postaviti v osrčje stvarstva in ekvivalentno mesto zagotoviti tudi delovanju zaradi delovanja samega kot vodilu družbe k njenemu dovrševanju – k tej perspektivi se še vrnemo.

Posameznik, naravnan k izpopolnjevanju, k višji in boljši ravni družbenosti, omikanosti, ima nalogo oplemenititi in razsvetliti tudi ostale, »nižje in neizobražene ljudi«, kar često, zaradi različnih obojestranskih dejavnikov, spodleti. Za razlago te maksime si bomo privoščili daljši ekskurz v komunistične arhive, »kajti tistemu, kar običajno imenujemo Zveza sovjetskih socialističnih republik, vlada prav Univerza.« (Lacan, 2008: 242) Ne v smislu akademske govornice, temveč vednosti kot diskurzivne forme modernosti. Vednost, ki jo poseduje Drugi, ni tam zato, da bi kaj vedeli o njej, kot tudi ni nevtralni moment refleksije, temveč ima dvojno naravo: deluje kot implantat pri oblikovanju nedovršenega bitja ter kot mehanizem za integriranje presežnega gradiva. Primer Sovjetske zveze kot primer kraljevanja vednosti nazorno pokaže, da vednost ni nekaj dodanega ali presežnega realnemu, temveč nekaj nemožnega (*impossible*). Preprosto povedano, funkcija vednosti ni v neposrednem odsevanju nakopičenih informacij, temveč gre za določeno prakso govornice, ki oblikuje družbeno realnost. Izbrano zgodovinsko obdobje, kjer je bilo v tem kontekstu vprašanje intelektualcev razgaljeno v vsej protislovnosti in prometejskosti, ni naključna preferenca v zagotavljanju ilustracijskega materiala, temveč strukturni moment, ki najeksplicitneje izpostavi za intelektualca usoden premik v družbeni tkanini.

S proletarskim prevzemom oblasti v Rusiji, ki mu je že po duhu nasprotoval tradicionalno izobraženi buržoazni razred, se je z letom 1917 ustvarila tudi potreba po spreobrnitvi izobraževalne paradigme. Ker splošna izobrazba ni bila dostopna nižjim razredom, so bili komunisti sprva primorani prenesti odgovornost tudi na tedanje »buržujске strokovnjake«. Ker je bilo z njihove strani pričakovati kvečjemu nevtralno sodelovanje, je bilo ključno politično dejanje tedanjega časa zagotovitev osnovne izobrazbe za celotno prebivalstvo, s čimer bi eventualno pridobila